

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Гончарова Павла Васильовича щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 2 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“, статті 71 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“

м. К и ї в
5 жовтня 2015 року
№ 45-у/2015

Справа № 2-41/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича – доповідача,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Гончарова Павла Васильовича щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 2 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) зі змінами, статті 71 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок

Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–ХІІ (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 16, ст. 200) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Гончаров П.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень частин другої, третьої статті 2 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–ХІІ зі змінами (далі – Закон № 3551), статті 71 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–ХІІ зі змінами (далі – Закон № 796) в аспекті таких питань:

– чи є положення вказаних статей визначальними для цих законів як спеціальних законів, які мають вищу юридичну силу ніж закони України про Державний бюджет на відповідний рік, та запобіжними щодо процедури внесення змін до цих законів, якщо вони погіршують набуте право на пільги та пенсії;

– чи повинні суди беззаперечно приймати юридично виважені рішення відповідно до вимог Закону № 3551 та Закону № 796, враховуючи те, що ні законами України про Державний бюджет на відповідний рік, ні рішеннями Конституційного Суду України не вносилися і не можуть вноситися зміни до вказаних законів.

Відповідно до статті 2 Закону № 3551 права та пільги для ветеранів війни і членів їх сімей, встановлені раніше законодавством України і законодавством колишнього Союзу РСР, не можуть бути скасовані без їх рівноцінної заміни (частина друга), нормативні акти органів державної влади

та органів місцевого самоврядування, які обмежують права і пільги ветеранів війни, передбачені Законом № 3551, є недійсними (частина третя).

Згідно зі статтею 71 Закону № 796 дія його положень не може призупинятися іншими законами, крім законів про внесення змін до Закону № 796.

Необхідність в офіційному тлумаченні вказаних положень законів автор клопотання обґрунтовує неоднозначним, на його думку, їх застосуванням Конституційним Судом України (рішення від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008, від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011, від 25 січня 2012 року № 3-рп/2012) та судами загальної юрисдикції (постанови Харківського апеляційного адміністративного суду від 24 жовтня 2011 року, Артемівського міськрайонного суду Донецької області від 20 травня 2013 року, від 2 жовтня 2013 року, ухвала Донецького апеляційного адміністративного суду від 20 грудня 2013 року).

Як стверджує суб'єкт права на конституційне звернення, така неоднозначність призводить до порушення судами загальної юрисдикції положень статей 8, 21, 22, 46, 48, 55, 56, 58 64, 129 Конституції України.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 29 вересня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі згідно з пунктами 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному зверненні зазначаються статті (окремі положення) Конституції України або Закону України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, та обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України або законів України

(пункти 3, 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Таким чином, суб'єкт права на конституційне звернення повинен зазначити конкретні положення Конституції або законів України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, вказавши, що в них є незрозумілим та потребує роз'яснення, та обґрунтувати необхідність в офіційному тлумаченні цих положень, навівши факти їх неоднозначного застосування судами України, іншими органами державної влади.

Аналіз конституційного звернення дає підстави вважати, що автор клопотання, порушуючи питання щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 2 Закону № 3551, статті 71 Закону № 796, не вказав, що саме у цих положеннях є незрозумілим та потребує роз'яснення. За правовою позицією Конституційного Суду України невизначеність предмета тлумачення унеможлиблює здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України (ухвали від 26 жовтня 2011 року № 53-у/2011, 24 вересня 2013 року № 40-у/2013, 14 жовтня 2014 року № 88-у/2014).

Крім того, зі змісту долучених до конституційного звернення копій судових рішень вбачається, що у справах, в яких Гончаров П.В. був стороною, положення частин другої, третьої статті 2 Закону № 3551, статті 71 Закону № 796 суди України не застосовували. Положення статті 71 Закону № 796 застосовано лише у постанові Харківського апеляційного адміністративного суду від 24 жовтня 2011 року, копію якої додано до конституційного звернення.

За правовою позицією Конституційного Суду України, якщо надані суб'єктом права на конституційне звернення матеріали свідчать про те, що відповідні положення Конституції або законів України у судових рішеннях не застосовувалися, то вони не можуть бути взяті до уваги Конституційним Судом України як такі, що підтверджують неоднозначне застосування цих положень судами України (ухвали від 26 жовтня 2011 року № 54-у/2011, від 24 листопада 2011 року № 59-у/2011).

Наведені у конституційному зверненні рішення Конституційного Суду України від 22 травня 2008 року № 10-рп/2008, від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011 та від 25 січня 2012 року № 3-рп/2012 не можуть вважатися обґрунтуванням неоднозначного застосування положень частин другої, третьої статті 2 Закону № 3551, статті 71 Закону № 796, оскільки Конституційний Суд України не вирішує спори з конкретних справ, підвідомчих судам загальної юрисдикції (ухвали Конституційного Суду України від 12 листопада 1997 року № 58-з, від 6 червня 2007 року № 28-у/2007, від 6 лютого 2014 року № 21-у/2014). Відповідно до статей 147, 150 Конституції України Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність законів та інших правових актів Конституції України і дає офіційне тлумачення Конституції України та законів України.

Таким чином, конституційне звернення не відповідає вимогам статей 42, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2.2. В Основному Законі України визначено вичерпний перелік питань, підвідомчих Конституційному Суду України, до якого належить, зокрема,

офіційне тлумачення Конституції України та законів України (стаття 150 Основного Закону України).

Аналіз конституційного звернення та доданих до нього матеріалів дає підстави для висновку, що автор клопотання фактично намагається отримати консультацію, а саме з'ясувати особливості законодавчої процедури внесення змін до Закону № 3551 та Закону № 796, можливість погіршення внесеними до цих законів України змінами набутого права на пільги та пенсії, а також обов'язковість виконання судами України при постановленні судових рішень вимог частин другої, третьої статті 2 Закону № 3551, статті 71 Закону № 796.

За правовою позицією Конституційного Суду України надання консультацій чи роз'яснень з приводу правозастосування не належить до його повноважень (Ухвала від 31 березня 2010 року № 15-у/2010).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням Гончарова Павла Васильовича щодо офіційного тлумачення положень частин другої, третьої статті 2 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–XII зі змінами, статті 71 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII зі змінами на підставі

пунктів 2, 3 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України „Про Конституційний Суд України“; невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ